

Nr 371.

Av herr **Dickson**, om tillsättande av särskild tjänsteman i prövningsnämnderna med uppgift att tillvarata de skattskyldigas intressen.

Enligt nu gällande taxeringsorganisation, antagen år 1943, är det inom prövningsnämnderna taxeringsintendenten som framför allt har att bevaka statens fiskaliska intresse, under det att landskamreraren opartiskt skall skipa rätt mellan staten och de skattskyldiga. Utom dessa två huvudpersoner finnes inom länsstyrelsernas taxeringsavdelningar ett alltmer ökat antal tjänstemän för beredning av skatteärendena i den mån de inkommer från de många taxeringsnämnderna ute i kommunerna. Mera omfattande ärenden, som från aktiebolag och ekonomiska föreningar, går för övrigt till de s. k. särskilda taxeringsnämnderna och kommer aldrig ut till de lokala nämnderna.

Orsaken till att så stor personal behövs för skatteärendenas behandling ligger i väsentlig grad däruti, att våra skattelagar är skäligen komplicerade samt innehåller många mindre distinkta föreskrifter, vilka kan tolkas på olika sätt. Taxeringsmyndigheterna har i stor utsträckning att vid bedömning av föreliggande skatteärenden jämföra dem med olika prejudikat från regeringsrätten. På basis av dessa prejudikat utvecklas inom länsstyrelserna en viss praxis som ingalunda med visshet blir densamma inom alla länsstyrelser och kanske icke ens densamma hos alla tjänstemän inom en och samma länsstyrelse. Studerar man skattehandböcker, som kommenterar skattelagarna, framgår till fullo osäkerheten om vad skattelagarna på mycket väsentliga punkter, t. ex. kommunalskattelagens 29 §, kan anses föreskriva eller medgiva.

De skattskyldigas deklARATIONER, som skall passera genom dessa taxeringsavdelningar med många tjänstemän, osäkra lagbud och en svävande praxis, utsättes ofta för en ganska omild behandling. Vad den skattskyldige på heder och samvete deklarerat betraktas med mycken misstro, och meddelanden utsändes till vederbörande om avvikelser och skönsmässiga uppskattningar, som många gånger förefaller vara rent slumpartade. Det är visserligen sannolikt, att skattemoralen hos deklaranterna är på nedåtgående på grund av det ofta orimliga skattetrycket, som icke finner tillräckligt stöd i den egna rättskänslan, men denna skattemoral förbättras ingalunda genom slumpvis framkastade påståenden från olika taxeringstjänstemän. Den skattskyldige känner sig därigenom endast stå ännu mera rättslös mot en myndighet, som utan att stödja sig på fasta föreskrifter synes utgöra åklagare och domare i en person.

Det synes i denna situation nödvändigt att det inom länsstyrelsernas taxeringsavdelningar också finnes någon tjänsteman, som särskilt har till uppgift att tillvarataga de skattskyldigas intresse — alltså en person, som inför den domstol prövningsnämnden utgör med landskamreraren som domare och taxeringsintendenten som kronoombud och åklagare har att tjänstgöra som de skattskyldigas försvarsadvokat. En sådan person, en god man eller kurator för de skattskyldiga, skulle säkerligen kunna få stor betydelse för avtrubbande av misstron från de skattskyldigas sida gentemot taxeringsavdelningarna och kanske även något kunna mildra misstron, eller åtminstone uttrycken av misstro, inom taxeringsavdelningarna gentemot de skattskyldiga. Ifrågavarande kurator skulle ha skyldighet att taga befattning med samtliga ärenden, där avvikelse gjorts från den skattskyldiges deklaration, och ta del av de meddelanden, som i dessa sammanhang utsändes till de skattskyldiga, söka förhindra att rena orimligheter påstås eller tillvitats de skattskyldiga samt medverka till att meddelanden om avvikelser även åtföljes av upplysning om skälen till avvikelserna (jämligt taxeringsförordningen 90 § 2 mom.). Därest besvär sedermera inkommer till prövningsnämnden från de skattskyldiga, skall kuratorn följa ärendets vidare behandling, inom prövningsnämnden framhålla vad som talar för den skattskyldiges ståndpunkt och sedan avgörande fallit tillse, att i det protokollsutdrag, som tillställs den skattskyldige, finnes angivet såväl beslutet som skälen till beslutet (jfr taxeringsförordningen 98 och 100 §§).

Det torde ej vara nödvändigt att en ny tjänst inrättas vid samtliga länsstyrelser. I de flesta fall torde vara möjligt att bland de redan å taxeringsavdelningen anställda låta därför lämplig person överföras till att handlägga uteslutande dessa göromål. Arbetsbelastningen för övriga å avdelningen tjänstgörande komme troligen ej att därigenom ökas.

Enligt uppgift är frågan om taxeringsprocessen för närvarande föremål för behandling av 1950 års skattesakkunniga, åt vilka bör uppdras att även lägga fram förslag i den riktning här förordats.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville dels uppdraga åt 1950 års skattelagsakkunniga att företaga utredning rörande frågan om tillsättande av särskild tjänsteman i prövningsnämnderna med uppgift att tillvarataga de skattskyldigas intressen dels för riksdagen framlägga det förslag utredningen kan föranleda.

Stockholm den 27 januari 1953.

James I. A. Dickson.
